

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра механічної та електричної інженерії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)
ПАТЕНТОЗНАВСТВО ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ НАУКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В
МАШИНОБУДУВАННІ

Розробник:
Юлія БАСОВА, доцент кафедри механічної
та електричної інженерії, к.т.н., доцент

Полтава
2023-2024 н.р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Патентознавство та ліцензування наукової продукції в машинобудуванні
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра механічної та електричної інженерії
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Юлія БАСОВА, к.т.н., доцент. Контакти: ауд. 309 (навчальний корпус №3), e-mail: yuliia.basova@pdaa.edu.ua тел. (0532) 56-96-87, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/basova-yuliya-oleksandrivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування
Освітня програма	ОПП Машина і засоби механізації сільськогосподарського виробництва
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Технологія сільськогосподарського машинобудування; Технологічні аспекти керування якістю виробів машинобудування; Теорія та експеримент у машинобудуванні

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: оволодіння теоретичними знаннями і набуття практичних навичок щодо створення, правової охорони, використання та захисту прав на науково-технічну продукцію в галузі сільськогосподарського машинобудування та організацію ліцензійної діяльності результатів наукової продукції в сільськогосподарському машинобудуванні.

Основні завдання навчальної дисципліни:

Вивчення класифікації та основних ознак об'єктів промислової власності, умов їх охорони, захисту та використання; правил оформлення, подачі та розгляду заявок на об'єкти промислової власності; порядку купівлі та продажу ліцензій на використання об'єктів інтелектуальної власності.

Компетентності:

загальні:

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові:

ФК6. Володіти уміннями вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості.

ФК7. Здатність проводити дослідження або здійснювати інновації у сфері сільськогосподарського машинобудування.

ФК8. Здатність створювати і вміння захищати інтелектуальну власність.

Результати навчання:

ПР 1. Розробляти та реалізовувати заходи з патентування та ліцензування наукової продукції в галузі сільськогосподарського машинобудування

Методи навчання:

- словесні методи (МН1);
- наочні методи (МН2);
- практичні методи (МН3);
- методи самостійної роботи вдома (МНСР1).

4 Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Виникнення та еволюція патентно-ліцензійної діяльності в Україні

Виникнення та еволюція інтелектуальної власності. Розвиток інтелектуальної власності на сучасному етапі. Особливості розвитку інтелектуальної власності в Україні. Значення інтелектуальної власності в соціальному та економічному аспектах.

Поняття та види творчості. Поняття інтелектуальної власності. Поняття та класифікація об'єктів інтелектуальної власності відповідно до Паризької конвенції про охорону промислової власності, Стокгольмської конвенції про заснування ВОІВ, Цивільного кодексу України.

Класифікація об'єктів промислової власності. Поняття винаходу, корисної моделі, промислового зразка, знаку для товарів і послуг, зазначення проходження товару. Класифікація об'єктів авторського і суміжного прав.

Джерела права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності в нормах Конституції України і Цивільного кодексу. Відображення норм права інтелектуальної власності у загальному законодавстві України. Джерела спеціального законодавства України з питань охорони інтелектуальної власності. Джерела права промислової власності. Джерела авторського права і суміжних прав. Джерела правової охорони нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності. Питання вдосконалення національного законодавства в сфері охорони прав інтелектуальної власності.

Міжнародні договори з питань охорони промислової власності. Регіональні угоди з питань охорони промислової власності. Угоди з питань міжнародної класифікації об'єктів промислової власності. Міжнародні конвенції в сфері охорони авторських прав і суміжних прав. Угода про торговельні аспекти прав на інтелектуальну власність.

Державна система правової охорони інтелектуальної власності Міністерство економіки України. Департамент розвитку сфери інтелектуальної власності та інноваційної політики. Структура та функції: Українського інституту промислової

власності (Україпатенту); Українського агентства з авторських і суміжних прав (УААСП); державного підприємства „Інтелзахист”.

Міжнародна система охорони інтелектуальної власності. Функції і структура Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). Участь України в Паризькій конвенції з охорони промислової власності. Договір про патентну кооперацію (РСТ), Договір про закони з товарних знаків (ТЛТ). Функції Європейського патентного відомства. Функції Євразійського патентного відомства.

Тема 2. Поняття, об'єкти та суб'єкти патентного права

Поняття, предмет і принципи патентного права. Патентне право і його зв'язок з цивільним, адміністративним, господарським і кримінальним правом.

Об'єкти патентного права. Поняття і ознаки винаходу. Об'єкти винаходу: продукт і спосіб.

Характеристика об'єктів винаходу. Види продуктів як об'єктів винаходу: пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини чи тварини. Поняття та ознаки пристрою. Поняття та види речовини. Поняття та ознаки способу як об'єкта винаходу. Поняття та ознаки корисної моделі. Відмінність корисної моделі від винаходу. Об'єкти, які не визнаються винаходом чи корисною моделлю. Можливості їх охорони.

Характеристика умов надання правової охорони (критеріїв патентоспроможності) винаходам. Новизна як основний критерій патентоспроможності. Поняття рівня техніки. Винахідницький рівень як критерій патентоспроможності. Умови відповідності винаходу винахідницькому рівню. Промислове застосування як критерій патентоспроможності. Відмінності в умовах надання правової охорони корисним моделям. Обсяг правової охорони, яка надається на винахід чи корисну модель.

Поняття і ознаки промислового зразка. Критерії патентоспроможності промислового зразка – новизна та промислове застосування. Обсяг правової охорони, яка надається на промисловий зразок.

Суб'єкти патентного права. Автори винаходів, корисних моделей, промислових зразків, їх майнові та немайнові права. Права роботодавців. Права спадкоємців автора та роботодавця. Поняття службового винаходу (корисної моделі).

Патент як форма охорони об'єктів промислової власності: поняття, види. Відмінність патенту на винахід та корисну модель. Характеристика секретних винаходів (корисних моделей). Види патентів на них. Строк дії різних видів патентів.

Зміст патентних прав. Права власника патенту. Сутність виключного права власника патенту на використання винаходу, корисної моделі чи промислового зразка. Сутність права власника патенту на розпорядження патентом. Обмеження патентних прав. Порушення патентних прав. Обов'язки власника патенту. Умови припинення дії патенту. Умови визнання патенту недійсним.

Раціоналізаторська пропозиція: поняття та ознаки.

Комерційна таємниця (ноу-хау). Особливість ноу-хау як об'єкта інтелектуальної власності

Тема 3. Оформлення патентних прав

Патентний пошук, його мета. Види патентного пошуку: тематичний, іменний, нумераційний, регламентний. Повнота пошуку, релевантність, пертинентність, інформаційний шум, точність пошуку. Пошуковий масив документів. Інформаційна пошукова система. Інформаційний запит.

Характеристика Міжнародної патентної класифікації (МПК). Правила надання винаходу (корисній моделі) індексу рубрики МПК.—Правила надання промисловому зразку індексу рубрики МКПЗ.

Склад заявки на винахід (корисну модель): заява, опис винаходу (корисної моделі), формула винаходу (корисної моделі), креслення або інші ілюстративні матеріали, реферат. Поняття пріоритету. Умови надання пріоритету.

Правила заповнення заявки на винахід (корисну модель).

Правила складання опису винаходу (корисної моделі). Характеристика основних розділів опису; галузі техніки, до якої належить винахід (корисна модель); рівня техніки; суті винаходу (корисної моделі); переліку фігур, креслень; відомостей, які підтверджують можливість здійснення винаходу (корисної моделі). Поняття аналогів і прототипу. Поняття суттєвих ознак винаходу (корисної моделі).

Поняття і призначення формули винаходу (корисної моделі). Вимоги до формули винаходу (корисної моделі). Структура формули винаходу (корисної моделі): одноланкова та багатоланкова. Правила складання багатоланкової формули. Поняття залежних і незалежних пунктів формули. Поняття обмежувальної і відрізняючої частини формули. Правила складання формули винаходу. Особливості формули винаходу, що стосується пристрою (корисної моделі), речовини, штаму мікроорганізму, культивованих клітин рослин і тварин та способу. Правила складання креслень та інших ілюстративних матеріалів.

Призначення та правила складання реферату. Характеристика основних підрозділів реферату: об'єкта винаходу, галузі застосування, суті винаходу, альтернативних рішень, технічного результату.

Характеристика документів, які додаються до заявки: документа про сплату збору за подання заявки, доручення на представництво заявника, документів, що стосуються пріоритету.

Правила подання заявки на винахід (корисну модель) в Патентне відомство.

Особливості подання міжнародної заявки на винахід (корисну модель). Принципи визначення доцільності і процедури правової охорони в іноземних державах. Правова охорона відповідно до національних законодавств країн патентування. Патентування винаходів відповідно до вимог Договору про патенту кооперацію (РСТ). Патентування винаходів відповідно до вимог Європейської патентної конвенції (ЕПК). Патентування винаходів у відповідності з вимогами Євразійської патентної конвенції(ЕАПК).

Характеристика Міжнародної класифікації промислових зразків (МКПЗ). Правила надання промисловому зразку індексу рубрики МКПЗ.

Особливості заявки на промисловий зразок. Склад заявки: заява; опис промислового зразка; комплект фотографій із зображенням виробу, які дають повну уяву про зовнішній вигляд виробу; креслення, схеми, карти. Поняття виставкового пріоритету. Правила заповнення заявки на промисловий зразок. Зміст

опису промислового зразка. Вимоги до комплексу фотографій із зображенням виробу та креслень. Правила подачі заявки на промисловий зразок у Патентне відомство.

Охорона прав на раціоналізаторську пропозицію. Механізм охорони прав. Охоронний документ. Право на винагороду.

Охорона прав на комерційну таємницю (ноу-хау). Способи охорони ноу-хау. Захист від недобросовісної конкуренції.

Тема 4. Експертиза об'єктів промислової власності

Поняття та види експертизи. Органи державної патентної експертизи об'єктів промислової власності в Україні. Функції та структурні підрозділи Українського інституту промислової власності. Основні відділи підрозділу експертизи винаходів (корисних моделей): відділ попередньої обробки заявок, галузеві відділи експертизи, відділ обробки документів (архів), відділ розгляду заявок на видачу патенту без проведення експертизи за суттю, відділ методології. Функції Державного експерта з питань державних таємниць. Функції Апеляційної палати.

Порядок подачі та проходження заявок на винахід (корисну модель) в Установі. Розгляд заявки у відділі попередньої обробки заявок. Встановлення дати подачі заявки. Експертиза заявки у галузевому відділі. Порядок проведення експертизи за формальними ознаками. Відмінності в проведенні експертизи на винахід, корисну модель та промисловий зразок. Поняття абсолютної і локальної новизни. Порядок проведення кваліфікаційної експертизи. Визначення об'єкта винаходу. Поняття єдності винаходу. Особливості перевірки критеріїв патентоспроможності (промислового застосування, новизни, винахідницького рівня). Особливості перевірки формули та опису винаходу. Особливості проведення патентного пошуку. Види рішень експертизи заявок на винахід (корисну модель).

Особливості експертизи міжнародної заявки на винахід згідно з Договором про патентну кооперацію (РСТ). Загальні вимоги до міжнародної заявки. Поняття міжнародної фази. Особливості подачі міжнародної заявки. Особливості міжнародного пошуку і міжнародної публікації. Міжнародна попередня експертиза. Поняття національної фази. Експертиза міжнародної заявки в Україні.

Експертиза заявок на одержання свідоцтва України на знак для товарів і послуг. Порядок проведення експертизи за формальними ознаками. Оформлення висновку експертизи за формальними ознаками. Порядок проведення кваліфікаційної експертизи. Поняття розрізняльної здатності позначень. Поняття загальноновживаних позначень. Поняття позначень, які вказують на вид, якість, кількість, властивості, склад, призначення та цінність товарів (послуг). Позначення, які вводять в оману споживачів. Перевірка на тотожність і схожість позначень. Визначення однорідності товарів або послуг.

Тема 5. Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав

Поняття авторського права. Завдання та функції авторського права. Принципи авторського права. Джерела авторського права. Суб'єкти авторсько-правових відносин. Об'єкти авторського права та об'єкти, що не охороняються авторським правом. Майнові та немайнові права автора. Способи виникнення авторського права. Здійснення авторського права та способи

використання об'єктів. Строк дії прав автора на об'єкти. Поняття авторської винагороди. Передача авторського права на використання твору.

Суміжні права. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Майнові та немайнові права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення. Обмеження майнових прав. Умови виникнення і здійснення суміжних прав. Строк охорони суміжних прав.

Колективне управління майновими правами авторів. Функції творчих спілок. Порушення авторського права і суміжних прав. Порядок і способи захисту авторського і суміжного прав. Відшкодування збитків за порушення авторських і суміжних прав.

Міжнародна система охорони авторського і суміжного прав. Функції Бернської конвенції з охорони літературних і художніх творів. Функції Римської конвенції з охорони суміжних прав. Інші спеціальні конвенції в галузі суміжних прав.

Новітні технології, що охороняються авторським правом. Особливості охорони комп'ютерних програм. Нова техніка зв'язку. Цифрові системи розповсюдження.

Тема 6. Оцінка прав інтелектуальної власності

Право інтелектуальної власності як товар. Властивості ринкового товару. Поняття корисності, рідкості та універсальності товару. Відповідність об'єктів інтелектуальної власності цим вимогам. Обігоздатність об'єктів інтелектуальної власності. Права, що можуть бути відокремлені від підприємства чи індивідуума, і такі, що не можуть бути відокремлені. Поняття гудвіл. Вартість і ціна як економічні категорії.

Об'єкти інтелектуальної власності як товар. Вклад об'єктів інтелектуальної власності в міжнародну торгівлю між розвиненими країнами. Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як нематеріальний актив. Нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини стосовно нематеріальних активів.

Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Обставини, в яких необхідна оцінка вартості права на об'єкти інтелектуальної власності. Цілі, база оцінки та види платежів.

Особливості оцінки прав на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки), об'єкти авторського права та суміжних прав, результати НДЦКР та технічну документацію, ноу-хау.

Особливості оцінки інтелектуальної власності при внесенні до статутного капіталу, під час банкрутства, при внесенні в заставу, під час приватизації, при оцінці вартості ліцензій тощо. Три підходи до визначення вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності. Затратний підхід, дохідний підхід, ринковий підхід. Методи дисконтування і капіталізації доходу.

Ціна ліцензії. Фактори, що визначають ціну ліцензії. Види ліцензійних платежів. Визначення ціни ліцензії по методу роялті. Визначення ціни ліцензії з використанням паушальних платежів, при комбінованих платежах. Визначення мінімальної, максимальної та справедливої ціни ліцензії.

Тема 7. Використання і передача прав на об'єкти інтелектуальної власності

Виникнення, розвиток та значення міжнародної торгівлі ліцензіями. Характерні особливості та тенденції розвитку ринку ліцензій. Ринок ліцензій в Україні: його характерні особливості та тенденції розвитку.

Ліцензія як правова форма реалізації виключного права на об'єкти інтелектуальної власності, Ознаки класифікації ліцензій. Характеристика ліцензій за об'ємом прав, які передаються: повні, виключні, невиключні, обмежені та змішані ліцензії. Поняття субліцензії. Класифікація ліцензій за формою правової охорони: патентні, безпатентні, комплексні. Характеристика ліцензій за видом об'єктів інтелектуальної власності. Поняття «ноу-хау». Класифікація ліцензій за місцем знаходження сторін договору: міжнародні, внутрішні. Класифікація ліцензій залежно від характеру угоди: добровільні, обов'язкові. Примусова ліцензія, порядок її надання. Інші види ліцензій: безвідзивна, перехресна, супутна.

Ліцензійний договір. Суб'єкти ліцензійних угод, ліцензійні зобов'язання. Поняття "ліцензіар", "ліцензіат. Об'єкти ліцензійного договору. Структура ліцензійного договору. Преамбула, терміни та предмет ліцензійного договору. Вимоги щодо якості продукції, форс-мажорні обставини, умова про збереження конфіденційності. Права й обов'язки сторін: ліцензіара та ліцензіата. Відповідальність, гарантії та обмеження в ліцензійному договорі. Строк дії ліцензійного договору, умови його припинення. Порядок укладання та реєстрації ліцензійних договорів в Україні.

Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності

Поняття захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. Поняття виключних прав. Поняття використання об'єкта інтелектуальної власності. Виявлення порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Поняття контрафактного та піратського товару.

Загальні поняття про форми і способи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. Суть юрисдиктної форми захисту прав. Суть неюрисдиктної форми захисту прав. Способи захисту прав і законних інтересів авторів і власників прав на об'єкти інтелектуальної власності: цивільно-правові та кримінально-правові.

Адміністративний порядок захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. Розгляд і вирішення спорів органами державного управління. Захист прав на об'єкти інтелектуальної власності згідно з конкурентним законодавством. Адміністративна відповідальність за окремі порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
лек.		лаб.	с.р.	
Тема 1. Виникнення та еволюція патентно-ліцензійної діяльності в Україні	14	2	2	10
Тема 2. Поняття, об'єкти та суб'єкти патентного права	14	2	4	10

Тема 3. Оформлення патентних прав	16	2	6	10
Тема 4. Експертиза об'єктів промислової власності	16	2	4	10
Тема 5. Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав	14	2	-	10
Тема 6. Оцінка прав інтелектуальної власності	16	2	4	10
Тема 7. Використання і передача прав на об'єкти інтелектуальної власності	16	2	2	10
Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності		2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

**Оцінювання результатів навчання
Форми контролю результатів навчання**

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			
	виконання практичних завдань	тестування	індивідуальні завдання	Разом
ПР 1	60	16	24	100
Разом	60	16	24	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Усього
	виконання вправ на практичних завдань	розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Виникнення та еволюція патентно-ліцензійної діяльності в Україні	5	2	3	10
Тема 2. Поняття, об'єкти та суб'єкти патентного права	15	2	3	20
Тема 3. Оформлення патентних прав	10	2	3	15
Тема 4. Експертиза об'єктів промислової власності	10	2	3	15
Тема 5. Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав	-	2	3	5
Тема 6. Оцінка прав інтелектуальної власності	10	2	3	15
Тема 7. Використання і передача прав на об'єкти інтелектуальної власності	5	2	3	10
Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності	5	2	3	10
Разом	60	16	24	100

Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання
Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного і семестрового контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Шкала оцінювання
виконання вправ на практичних завдань	<p>5 балів – виконані всі завдання та необхідні аналітичні обґрунтування; наведено всі відповідні теоретичні та практичні матеріали; аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а також надані вичерпні відповіді на контрольні запитання;</p> <p>4 бали – виконані завдання, зроблені необхідні аналітичні обґрунтування, сформульовано загальні висновки, але вони не є достатньо аргументованими;</p> <p>3 бали – виконані завдання, але звіт містить не суттєві помилки, не впевнене трактування основних положень, фактів і правил, та демонстрування не достатнього вміння аналізувати та оцінювати результати досліджень, що може привести прийняття хибних рішень та висновків;</p> <p>2-0 балів – часткове виконання завдань, відсутній звіт, відсутність відповідей у здобувача на поставлені питання (<i>бали не нараховуються, необхідне повторне виконання завдання</i>).</p>
розв'язування тестів	<p>2 бали – 100-80% вірних відповідей;</p> <p>1,5 бали – 79-69 % вірних відповідей;</p> <p>1 бали – 69-65% вірних відповідей;</p> <p>0,5 бали – 64-60 % вірних відповідей</p> <p>0 балів – менше 59% вірних відповідей; (<i>бали не нараховуються, необхідне повторне опрацювання матеріалу</i>).</p>
Виконання завдань самостійної роботи	<p>3 бали - виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, вони є достатньо аргументованими;</p> <p>2 бали - виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надані відповіді на усі запитання, але є значні неточності;</p> <p>1 бал - виконано поставлене завдання з самостійної роботи, надано відповіді на меншість питань, наявні грубі неточності</p> <p>0 балів - завдання самостійної роботи не виконано.</p>

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – Залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні

пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:
<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАУ
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapromobilnistp>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, EdEra тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>)

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики, нормативні документи

Рекомендовані джерела інформації

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Комп'ютерний клас з необхідним програмним забезпеченням.

12 Рекомендовані джерела інформації
Основні

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник / В.Д. Базилевич. – К. :«Знання», 2006. – 256 с.
2. Басова Ю. О. Інтелектуальна власність : навч. посіб. у схемах і таблицях / Басова Ю. О., Омельченко Н. В., Школяр С. П. – Львів : Компакт-ЛВ, 2008. – 164 с.
3. Басова, Ю. О. Патентознавство та ліцензування [Текст] : навчальний посібник / Ю. О. Басова, Г. М. Кожушко, І. В. Шурдук – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 165 с.
4. Довжук, І. В. Інтелектуальна власність та авторське право [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник / І. В. Довжук. – Переяслав-Хмельницький : Переяс.-Хмельн. держ. пед. унт імені Г. Сковороди, 2019. – 367 с.

5. Інтелектуальна власність в галузі комп'ютерингу [Текст] : підручник / О. Б. Вовк, В. В. Пасічник, Н. Б. Шаховська, В. С. Якушев. – Львів : Новий світ-2000, 2017. – 317 с.
6. Романадзе, Л. Д. Інтелектуальна власність [Текст] : підручник / Л. Д. Романадзе, П. М. Цибульов, О. О. Кулініч. – Херсон : Олді-плюс, 2016. – 424 с.
7. Цибульов, П. М. Управління інтелектуальною власністю [Текст] / П. М. Цибульов. – К. : «Держ. Ін-т інтел. власн.», 2009. – 312 с.
8. Впровадження інноваційних технологій при викладанні дисципліни «Інтелектуальна власність» / Басова Ю.О., Шурдук І.В. // Новітні інформаційні технології: проблеми, розвиток та досвід впровадження : матеріали XXXVII Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Полтава, 28–29 берез. 2012 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2012. – Ч. 2. – С. 221–223.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерство економіки України / Інтелектуальна власність. [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
2. Офіційний сайт Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (УІВ) [Електронний ресурс] – режим доступу: <https://ukrpatent.org/uk>